

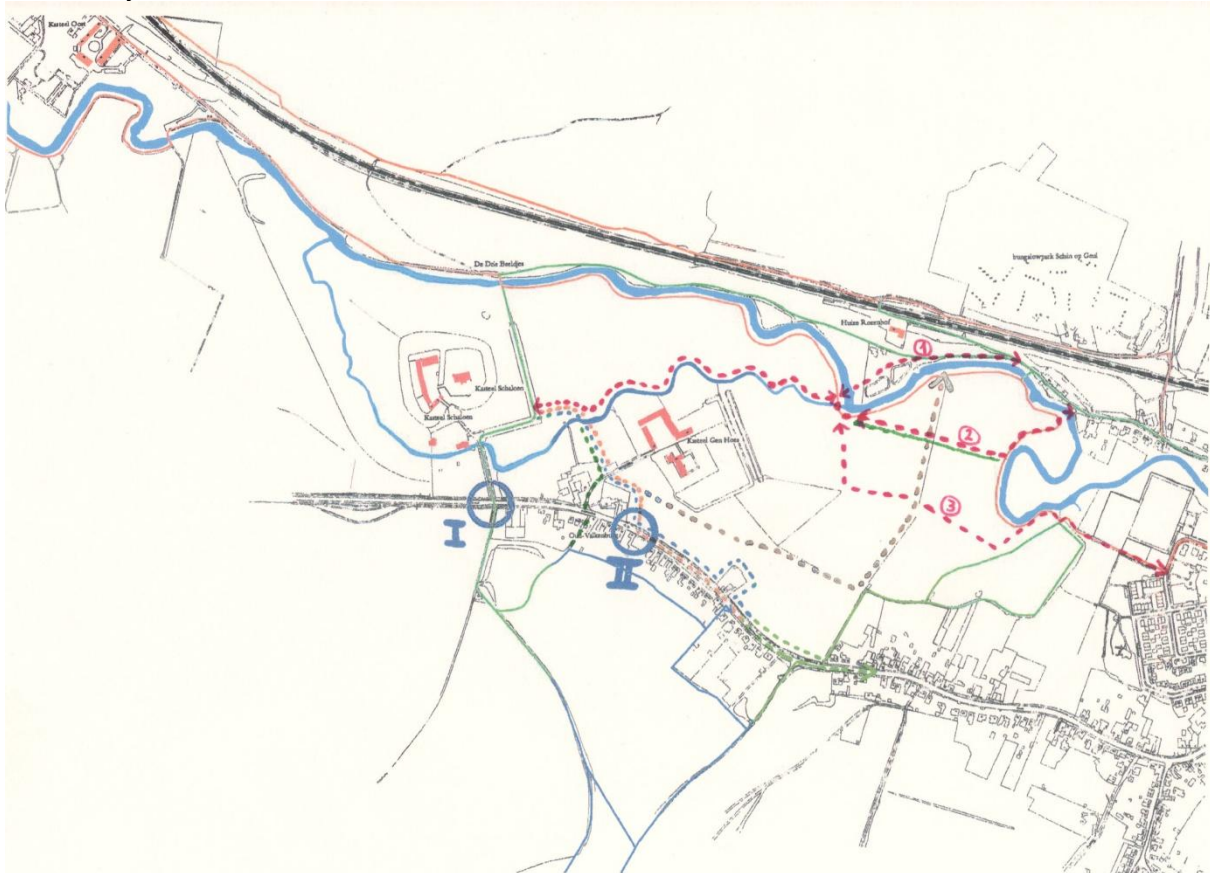
Fietsrouteontwerp Schaloen – Schin op Geul: de “Molenvariant”

Hoe kan voor fietsers tussen Valkenburg en Schin op Geul een veilig en aantrekkelijk alternatief voor de provinciale weg worden gerealiseerd?

In het Geuldal hebben fietsers tussen kasteel Schaloen en Schin op Geul geen andere mogelijkheid dan het gebruik van de provinciale weg. Alleen wandelaars beschikken over een fijn doorgaand pad: onderaan het hellingbos, langs de Geul. Tussen het hellingbos en de provinciale weg ontbreekt het aan paden en bruggen: publiek kan er alleen omheen, niet doorheen. Daar ligt kasteel Genhoes, de bakermat van Valkenburg. Dit kasteel is voor publiek niet alleen ontoegankelijk maar ook nauwelijks zichtbaar. Ook ligt er een onbekende waterloop. En verder zijn er weiden en boomgaarden, met heggen omgeven, en twee bosjes. Een pad dat zich oriënteert op de Schaloenmolen lijkt in staat om dit gebied voor fietsers toegankelijk te maken en tegelijk de gehele Valkenburgse landgoederenzone op te waarderen. Want met deze Molenvariant kunnen de drie kastelen, de watermolen en andere attracties als heemtuin, speeltuin en horeca op vanzelfsprekende wijze aaneen worden geregen tot een nog aantrekkelijker geheel dat zich ook naar het oosten opent!

De Molenvariant versterkt de ruimtelijke structuur

Terwijl de Geul aan de noordkant een logische begrenzing van de landgoederen is, stroomt meer midden door het dal nog een oude Geultak die dienst deed als aanvoer voor de Schaloenmolen. Van de Molenvariant is het westelijke deel gekoppeld aan deze centrale molentak. Het oostelijke deel is gekoppeld aan historische perceelsgrenzen die afgezet waren met hagen. Daardoor is het fietspad geen doorsnijding van de ruimtelijke structuur, maar een versterking ervan. Molenpad of Schaloenmolenpad zou een toepasselijke naam kunnen zijn.

Kaartje met een groot aantal ideeën voor wandel- en fietsroutes (variantenstudie). De Molenvariant en bijbehorende subvarianten zijn rood gestreept.

Westelijk deel Molenvariant: fraai fietspad langs molentak

Deze schakel sluit via een poort mooi aan op de laan om kasteel Schaloen. Bij de poort is het tracé te overzien. Andersom gezien is het perspectief gericht op de tuin van de watermolen met daarin een vergelijkbare poort. De molentak meandert zeer fraai. Door de slinger te volgen met een 2 meter breed fietspad hebben fietsers wisselend zicht op het dal. Ook is er stromend water te beleven. Er is geen verkeersgeluid maar wel zon en schaduw. Dit is zeer aantrekkelijk. Het water vormt een natuurlijke afscheiding van het privédoorn kasteel Genhoes. In beperkte mate kunnen struwelen of, bij de boerderij, heggen worden toegevoegd. Door de samenhang van waterloop, pad en begroeiing worden de meanders ook vanaf afstand beter zichtbaar. De schakel langs de molentak eindigt bij de stuw in de Geul.

Oostelijk deel Molenvariant: drie subvarianten, ieder met kwaliteit

Vanaf de stuw zijn er 3 verschillende mogelijkheden om aan te sluiten op Schin op Geul:

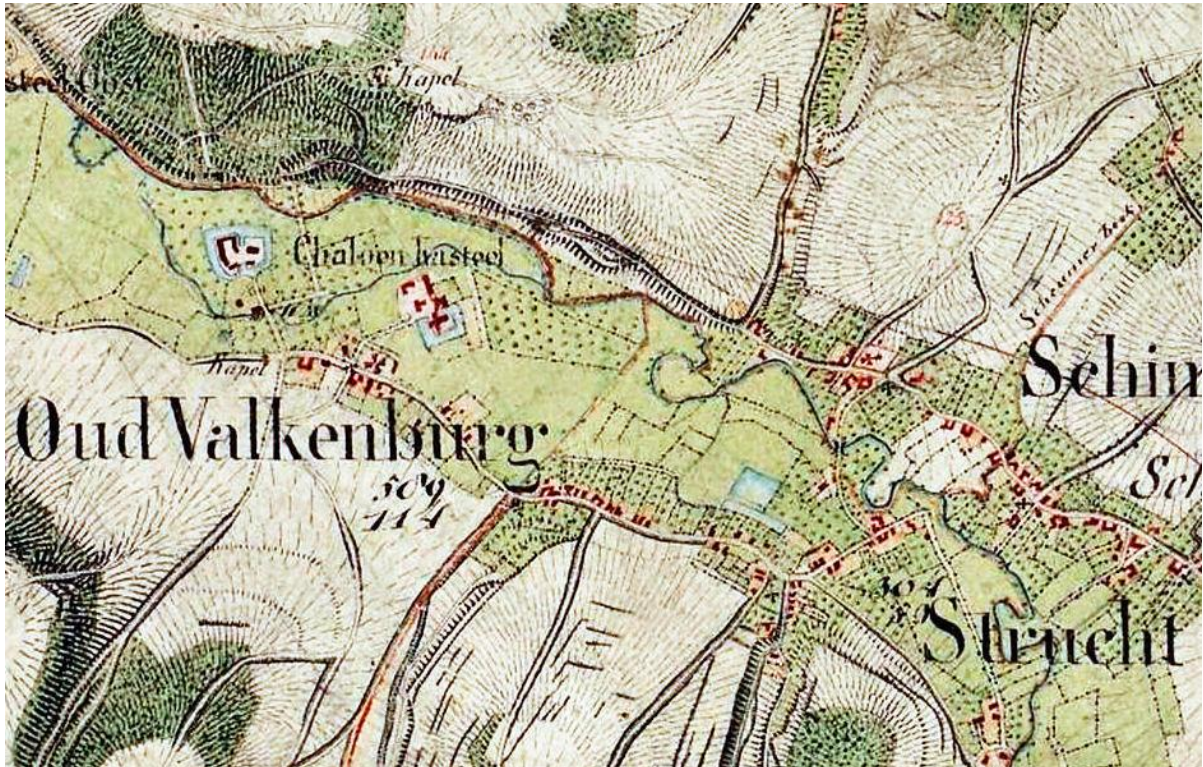
1. Via een brug langs de stuw over de Geul en aldaar aansluiten op de Graafstraat. Dit geeft een heel logische lijn en een boeiende landschapsbeleving met de Geuloversteek, het bos en de onderkant van de helling. Het eerste deel lijkt privédoorn. Verderop moet een pad over beperkte lengte maar wel met helling worden gedeeld met wandelaars. Het conflict met wandelaars kan worden verzacht door een slimme verharding: deels fietsvriendelijk, maar smal, en deels hobbelig, zodat fietsers langzaam rijden en niet naast elkaar.
2. Via een brug over de molentak naar de historische boomgaard en vervolgens in een rechte strakke lijn naar het oosten tot bij de Geul en dan in de buurt van de oever kronkelig richting de Graafstraat en over de Geul met een nieuwe brug naar het parkeerterrein van hotel Kadampa. Het rechte pad ligt in het verlengde van een recent verdwenen veldweg en kan worden voorzien van een heg aan een of twee zijden. Daarmee wordt een strakke lijn toegevoegd aan (c.q. hersteld van) het patroon van rechte perceelsgrenzen afgezet met hagen. Hotel Kadampa wordt de kans op een fantastisch fietsterras geboden. Samen met de brug vormt het een hoogwaardige entree van het landgoed. Vanaf de hoog gelegen Graafstraat is er een wervend zicht op het tracé.
3. Via een brug over de molentak naar de historische boomgaard en dan langs heggen naar het pad langs de sportterreinen. Deze subvariant komt in een nieuwbouwwijk uit, kan wel via de fraaie historische Geulbrug aantakken op het oude centrum van Schin op Geul of in de andere richting op een route naar Engwegen. Bij deze subvariant is geen nieuwe brug over de Geul nodig, de dorpsrand en het landgoed gaan geleidelijk in elkaar over.

De Molenvariant zal niet gezocht overkomen, maar als een logische verbinding. Het pad kan ook daadwerkelijk als fietsverbinding tussen Schin op Geul en Valkenburg worden gebruikt. De relatie van Valkenburg met Schin op Geul wordt daardoor sterker. Voor het publiek neemt de landgoederenzone in omvang en betekenis toe. Doordat fietsers die vanuit Schin op Geul komen vanaf enige afstand zicht op Genhoes krijgen, neemt ook speciaal de aandacht voor dit erfgoed toe. En zowel de locatie als de vormgeving van het pad draagt bij aan een hogere belevingswaarde voor de Valkenburgse landgoederenzone.

Subvariant 2 voegt het meeste toe aan het gebied en verdient de voorkeur.

Referenties

Historische kaarten

Landgoederenzone met Genhoes op kaart uit 1846

Onderin het dal staan grillige lijnen van de waterlopen tegenover rechte lijnen van de heggen. Sommige heggen staan al zo'n 200 jaar op dezelfde plek. Subvariant twee volgt voor een deel de rechte lijn van een verdwenen heg. Die heg kan gelijk met een fietspad worden teruggebracht.

Voorbeelden van fietspaden door natte groengebieden

Versie 3 april 2013

Laurent Theunissen, Joseph Hollmanstraat 7, 6217 KW Maastricht